

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 30. prosinca 2019.

Analiza presude

Bosak i drugi protiv Hrvatske

br. zahtjeva 40429/14, 41536/14, 42804/14,
i 58379/14

članak 8. Konvencije – pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života (povređa, nema povrede)

članak 6. st. 1 i st. 3 (c) i (d) (povređa, nema povrede)

Neobrazložena mjera tajnog nadzora, nedostavljanje podneska državnog odvjetništva obrani, te nesudjelovanje prvog podnositelja na sjednici žalbenog vijeća uzrokovali su povredu prava na privatni život i prava na pošteno suđenje

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), u vijeću od 7 sudaca, 6. lipnja 2019. donio je presudu kojom je odlučio o zahtjevima četiri podnositelja vezanim za povredu prava iz članka 6. stavka 1. i 3. (c) i (d) te članka 8. Konvencije.

Podnositelji zahtjeva su hrvatski i nizozemski državljani koji su osuđeni na zatvorske kazne od šest do deset godina zbog kaznenog djela zlouporabe opojnih droga. Pri donošenju presude, Županijski sud u Zagrebu posebno se oslanjao na snimke razgovora pribavljene mjerama tajnog nadzora. Podnositelji su se žalili Vrhovnom sudu tvrdeći da te mjere nisu bile na odgovarajući način obrazložene i da su donesene na temelju pogrešnog zakona, točnije Zakona o kaznenom postupku umjesto Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. Četvrti podnositelj zahtjeva žalio se i na odbijanje raspravnog suda da ispita dva svjedoka obrane. Tijekom žalbenog postupka Državno odvjetništvo Republike Hrvatske dostavilo je sudu obrazloženo mišljenje, predlažući da se žalbe podnositelja zahtjeva odbace, međutim to mišljenje sud nije proslijedio obrani. Vrhovni sud je odbio njihove žalbe, odlučivši da nijedan od podnositelja zahtjeva ne prisustvuje žalbenoj sjednici. Ustavni sud je odbio njihove ustavne tužbe.

Članak 8.

U kontekstu primjene mjera tajnog nadzora, Europski sud je uputio na opća načela utvrđena u presudi [Dragojević protiv Hrvatske](#) (vidi također [Bašić protiv Hrvatske](#) i [Matanović protiv Hrvatske](#)) te ponovio da nedostatak obrazloženja naloga istražnog suca, zajedno s praksom domaćih sudova da zaobilaze taj nedostatak retroaktivnim opravdanjem upotrebe tajnog nadzora, nije bio u skladu s mjerodavnim domaćim pravom, te u praksi nije osigurao odgovarajuće mjere zaštite od moguće zlouporabe.

Nalozi za tajni nadzor izdani u odnosu na četvrtog podnositelja zahtjeva nisu sadržavali odgovarajuća obrazloženja o posebnim okolnostima predmeta, stoga je došlo do povrede članka 8. Suprotno tome, nalozi izdani u odnosu na ostale podnositelje zahtjeva sadržavali su obrazloženja koja su se temeljila na konkretnim činjenicama i posebnim okolnostima predmeta, kao i razloge zašto se izvidi nisu mogli provesti drugim, manje nametljivim sredstvima, stoga nije došlo do povrede čl. 8.

U odnosu na prigovore podnositelja da domaće vlasti nisu primijenile ispravno domaće pravo u provedbi mjera tajnog nadzora, Europski sud je primijetio da je upotreba mjera tajnog nadzora regulirana Zakonom o kaznenom postupku, te Zakonom o USKOK-u koji je *lex specialis* o tom pitanju i koji propisuje strože kriterije za odobravanje, produljenje i nadziranje provedbe mjera tajnog nadzora. Navodeći da je tumačenje i primjena domaćeg prava u prvom redu zadatak domaćih vlasti, Europski sud je utvrdio da mu se obrazloženje domaćih sudova da se mjere tajnog nadzora u vezi s kaznenim djelima u nadležnosti USKOK-a mogu provoditi na temelju Zakona o kaznenom postupku ne čini proizvoljnim ili očigledno nerazumnim. U takvim okolnostima, Europski sud je utvrdio da je postupak za određivanje i nadziranje provođenja ovih mjera bio u skladu s pretpostavkama zakonitosti i nužan u demokratskom društvu.

Članak 6. st. 1. i 3. (c) i (d)

Europski sud je prigovore podnositelja zahtjeva o navodnom korištenju dokaza pribavljenih nezakonitim tajnim nadzorom odbacio kao očigledno neosnovane. S obzirom da u odnosu na prva tri podnositelja nije utvrdio povredu čl. 8. u pogledu mjera tajnog nadzora, to znači da predmetne mjere i njima pribavljeni dokazi nisu bili nezakoniti. U odnosu na četvrtog podnositelja, Europski sud je zaključio da korištenjem spornih snimki kao dokaza njemu nije uskraćeno pravo na pošteno suđenje u cjelini, te da njegova tvrdnja da prava obrane nisu bila poštovana u pogledu izvedenih dokaza ili da je ocjena istih od strane domaćih sudova bila proizvoljna, nisu ničime potkrijepljena.

Vezano za navodnu povredu načela jednakosti stranaka stoga što sud podnesak Državnog odvjetništva nije dostavio obrani, Europski sud je utvrdio da su podnositelji imali jasan interes zaprimiti predmetni podnesak jer je on predstavljao obrazloženo mišljenje o osnovanosti žalbe podnositelja zahtjeva, čija je svrha bila utjecati na odluku Vrhovnog suda pozivanjem da odbije žalbu. Imajući u vidu sudsku praksu utvrđenu u predmetima [Zahirović protiv Hrvatske](#) i [Lonić protiv Hrvatske](#) u kojima je Europski sud utvrdio povredu načela jednakosti oružja i kontradiktornosti postupka, Europski sud je i u ovom predmetu utvrdio povredu članka 6. stavka 1. Konvencije u odnosu na prvog, drugog i trećeg podnositelja zahtjeva.

Europski sud je također utvrdio povredu čl. 6. st. 3. (c) u odnosu na prvog podnositelja zahtjeva zbog njegove odsutnosti sa sjednice žalbenog vijeća. Imajući u vidu utvrđenu sudsku praksu u gore navedenim predmetima [Zahirović](#) i [Lonić](#), Europski sud je ponovio da, kada je žalbeni sud pozvan potpuno procijeniti krivnju ili nevinost podnositelja, onda je nazočnost podnositelja na sjednici žalbenog vijeća potrebna.

Primjenjujući opća načela o ispitivanju svjedoka utvrđena u predmetu [Murtazaliyeva protiv Rusije](#) Europski sud je glede propusta domaćih sudova da pozovu dva predložena svjedoka obrane četvrtog podnositelja zahtjeva zaključio da je obrazloženje raspravnog suda bilo odgovarajuće i primjereno u okolnostima predmeta, te da taj propust nije doveo u pitanje ukupnu poštenost postupka.

Za utvrđenu povredu Europski sud je prvom, drugom i trećem podnositelju zahtjeva dosudio pravednu naknadu u iznosu od po 4.000,00 eura, a četvrtom podnositelju 1.500,00 eura na ime neimovinske štete, te 3.000,00 eura prvom podnositelju, 2.600,00 eura drugom i trećem podnositelju, te 2.666,64 eura četvrtom podnositelju zahtjeva na ime troškova i izdataka.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2019. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskom sudom za ljudska prava